

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 89 คน (สถานีอนามัย ตำบลชานูวรรณ. 2553 : 9-20) โดยเป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามเพศ

ลำดับที่	เพศ	จำนวน(คน)
1	ชาย	19
2	หญิง	70
รวม		89

จากตารางที่ 3 ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน และเป็นเพศชายจำนวน 19 คน ตามลำดับ (ทะเบียนอาสาศัมคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ. 2553 : 9-11)

ตารางที่ 4 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามอายุ

ลำดับที่	อายุ	จำนวน(คน)
1	อายุต่ำกว่า 30 ปี	2
2	อายุ 31- 40 ปี	13
3	อายุ 41- 50 ปี	26
4	อายุ 51 ปีขึ้นไป	48
รวม		89

จากตารางที่ 4 ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 89 คน จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 26 คน อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 13 คน และสุดท้ายอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน ตามลำดับ (ทะเบียนอาสาศัมคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ. 2553 : 12-14)

ตารางที่ 5 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามการศึกษา

ลำดับที่	การศึกษา	จำนวน(คน)
1	ประถมศึกษาปีที่ 4	51
2	ประถมศึกษาปีที่ 6	24
3	มัธยมศึกษาตอนต้น	6
4	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	8
รวม		89

จากตารางที่ 5 ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 89 คน จำแนกตาม การศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 51 คน รองลงมาจบ การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/ปวช. จำนวน 8 คน และสุดท้ายจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน ตามลำดับ 2 คน ตามลำดับ (ทะเบียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบล ชานูวรรณ. 2553 : 15-17)

ตารางที่ 6 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ

ลำดับที่	ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ	จำนวน(คน)
1	ระยะเวลาปฏิบัติงาน 1-3 ปี	2
2	ระยะเวลาปฏิบัติงาน 4-7 ปี	16
3	ระยะเวลาปฏิบัติงาน 8-11 ปี	12
4	ระยะเวลาปฏิบัติงาน 12-15 ปี	59
	รวม	89

จากตารางที่ 6 ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 89 คน จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า 12-15 ปี จำนวน 59 คน รองลงมามีระยะเวลา การปฏิบัติงาน 4-7 ปี จำนวน 16 คน รองลงมามีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 8-11 ปี จำนวน 12 คน และสุดท้ายมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-3 ปี จำนวน 2 คน ตามลำดับ (ทะเบียน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ. 2553 : 18-20)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะเครื่องมือ

การศึกษารุ่นนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านงานโภชนาการ ด้านงานอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว ด้านงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน ด้านงานควบคุมโรคประจำถิ่น ด้านงานจัดหาวัสดุสะอาดและกำจัดสิ่งปฏิกูล ด้านงานรักษาพยาบาลเบื้องต้น ด้านงานจัดหายาที่จำเป็นใช้ในหมู่บ้าน ด้านงานทันตสาธารณสุข ด้านงานการเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อ ด้านงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านงานสุขภาพจิตในหมู่บ้าน ด้านงานการป้องกันโรคเอดส์ ด้านงานควบคุมป้องกันสิ่งแวดล้อม ด้านงานการให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์ และ ด้านงานจัดตั้งศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

2. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

2.1 ศึกษาแบบสอบถาม เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครบถ้วนและ

ครอบคลุมของเนื้อหา ภาษา โครงสร้างและรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 สร้างแบบสอบถามและนำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความครบถ้วนและครอบคลุมของเนื้อหา ภาษา โครงสร้างและรูปแบบ

3.2 เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) และแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 ถึง 1 (ดังแสดงในภาคผนวก) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

3.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา คือ นายศิริชัย คำนวนดี วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชนาวรรณ

3.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา คือ ดร.ชฎาพร รุชเชษฐ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาสังเวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ

3.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ คือ นางสาวจิราวรรณ กองทุ่งมน วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขา การวิจัยการศึกษา ตำแหน่ง ครู คศ. 1

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลแสนสุข อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) และหาค่าจำแนกรายชื่อ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด .987

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงหัวหน้าสถานีอนามัยตำบลขามเฒ่า อำเภอนามน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยการนัดหมายตามวัน เวลา สถานที่ ซึ่งหัวหน้าสถานีอนามัยเป็นคนนัดหมายให้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นสำคัญ ผู้ศึกษาได้ชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
3. ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลที่ได้ไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ (แบบไม่เป็นทางการ) เพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลครบถ้วน
4. ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้วยตนเองได้ครบทุกชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ปรากฏว่าครบถ้วนทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

- ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัด ร้อยเอ็ด ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์และสรุปในเชิงพรรณนา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป และใช้สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานใน ตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจง ความถี่ (Frequency) และอภิปรายเชิงพรรณนา (Content Analysis)